

بررسی مسائل زیست محیطی سدها

محمد حسن بربری

دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری عمران، دانشگاه علم صنعت ایران

barbari1374@gmail.com

چکیده

با توجه به ضرورت استفاده از مواهب و منابع طبیعی، بهره برداری از منابع آب سطحی یا رودخانه های یک منطقه به منظور دستیابی به یک توسعه پایدار امری ضروری و حیاتی می باشد. از طرفی حفاظت از طبیعت و محیط زیست آن، به منظور جلوگیری از هر گونه ناپایداری و عدم تعادل طبیعی بین عوامل مختلف نیز از جمله اهدافی است که به امر توسعه پایدار ارتباط پیدا می نماید. از این رو شناخت مسائل زیست محیطی سدها از مسائل مهم در یک طرح آبی می باشد. امروز به خوبی به اهمیت مهار و کنترل جریان های سطحی جهت تامین آب پی برده شده است و حجم سرمایه گذاری و صرف نیروی انسانی در این راه نیز شاهدهی بر این مدعا می باشد. از طرفی اهمیت مسائل زیست محیطی نیز چنان مشهود گشته که ایجاد هر گونه سازه آبی نظیر سد بدون توجه به بررسی این قبیل مسائل، اهداف اصلی طرح و احداث سد را زیر سوال خواهد برد و حتی در بسیاری از موارد پیامدهای حاصل از صدمات و خطرات و ضایعات ناشی از احداث یک سد، بدون توجه به مسائل زیست محیطی چنان شدید بوده که سرمایه ملی را که در راه احداث چنین سدهایی صرف شده به کلی از بین برده و همراه با این ضایعه مسائل حاد اجتماعی، اقتصادی و پیامدهای سیاسی را برای یک ناحیه، کشور و یا در سطح بین المللی به وجود آورده است. از این رو در این مقاله سعی شده است تا به بررسی مسائل زیست محیطی سدها و راهکارهایی در این راستا ارائه گردد.

کلمات کلیدی: توسعه پایدار، مسائل زیست محیطی سدها، صدمات و خطرات، راهکارها

۱-مقدمه

آب به عنوان یکی از عوامل اصلی حیات بشر علاوه بر نیاز شرب جهت سایر مصارف مرتبط با انسان و طبیعت از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده، به طوری که در حال حاضر در اکثر کشورهای جهان به عنوان یک بحران جدی تبدیل شده است به همین دلیل مدیریت منابع آب از اهمیت ویژه ای برخوردار است. البته مدیریت منابع آب در گذشته پیچیدگی خاصی نداشته، ولیکن با ازدیاد روزافزون و افزایش تقاضای استفاده از آب به منظورهای کشاورزی، شرب و صنعت، لزوم سرمایه گذاری و توسعه در بخش آب اجتناب ناپذیر می باشد. [۱]

کل موجودی آب در سیاره ما که تحت نام هیدروسفر می شناسیم حدود ۱۳۶۰۰۰۰ کیلومتر مکعب است، نزدیک به ۹۷/۳ درصد از این مقدار آب شور و تنها ۲/۷ درصد باقیمانده آب شیرین است. [۲]